

prima instanță: Z. Aramă
(Judecătoria Cimișlia)

dosarul nr.2r-53/17

instanța de apel: N. Budăi, I. Muruianu, V. Efros
(Curtea de Apel Chișinău)

DECIZIE

18 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Svetlana Filincova
Judecătorii Nicolae Craiu, Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de către Tamara Smochin,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Tamarei Smochin
împotriva Raisei Acristinei, Adrian Acristinei cu privire la înlăturarea încălcărilor
legate de posesie și evacuare din casa de locuit fără acordarea altui spațiu locativ,
împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 06 octombrie 2016, prin care
cererea de apel depusă de Tamara Smochin a fost restituită,

c o n s t a ț ă :

La 18 februarie 2014, Tamara Smochin a depus o cerere de chemare în
judecată împotriva Raisei Acristinei, Adrian Acristinei cu privire la înlăturarea
încălcărilor legate de posesie și evacuare din casa de locuit fără acordarea altui spațiu
locativ.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 09 decembrie 2008 a fost
autenticat contractul de donație a casei de locuit din or. Cimișlia, str. Donici 17
încheiat între Smochin Marcel și Smochin Tamara. Conform contractului de donație,
imobilul sus indicat aparține donatorului în baza contractului de vânzare-cumpărare a
casei de locuit cu lotul de teren de pe lângă casă, autenticat de notar la data de 03
octombrie 2008 sub nr. 9386. Contractul de vânzare- cumpărare a fost supus
înregistrării cadastrale, ceea ce corespunde dispozițiilor art. 321 alin. (2) Codul civil,
deci nașterea dreptului de proprietate privată a lui Smochin Marcel asupra bunului
imobil procurat fiind protejat conform legislației în vigoare. Contractul de donație a
fost supus înregistrării cadastrale prin care contractul de donație s-a înregistrat sub
numărul la data de 10 decembrie 2008, nr. 2901/08/12255, numărul cadastral
11319254, 290131925401-02, ceea ce corespunde cu dispozițiile art. 321 alin. (2)
Codul civil, astfel dreptul de proprietate al său este garantat de Legea menționată.

Raisa Acristinei a înaintat cererea de chemare în judecată prin care a solicitat
anularea contractului de vânzare-cumpărare și a contractului de donație. La data de
09 noiembrie 2009 prin hotărârea Judecătoriei Cimișlia a fost admisă cererea Raisei
Acristinei prin care s-a dispus declararea nulă a contractelor. Prin examinarea
apelului Curtea de Apel Chișinău a decis casarea hotărârii primei instanțe din 09
noiembrie 2009 și respingerea ca neîntemeiată a cererii de chemare în judecată

înaintată de Raisa Acristinei către Smochin Marcel și Smochin Tamara. Totodată, menționează că decizia Curții de Apel Chișinău a devenit definitivă și executorie, mai mult ca atât conform art. 255 CPC, hotărârea judecătorească se execută în modul prevăzut de lege, după ce rămâne definitivă. Astfel, caracterul obligatoriu este pentru toate persoanele care trebuie să execute hotărârea judecătorească definitivă și executorie, astfel pârâta cât și membrii familiei acesteia au obligativitatea de a executa decizia Curții de Apel Chișinău.

Potrivit prevederilor art. 120 din Constituția RM și art. 315 din Codul civil, reclamanta s-a adresat de nenumărate ori către Raisa Acristinei și copilul acesteia cu rugămintea de a elibera casa de locuit, dar de fiecare dată fără succes. Astfel, proprietarei casei de locuit îi este încălcat dreptul de proprietate asupra bunului imobil, fiind privat ilicit de posesiune și de folosință de către pârâtă și membrii familiei acesteia, din care considerente a fost nevoită de a-și revendica bunul imobil pe cale judiciară.

Solicită Tamara Smochin evacuarea forțată a pârâților Raisa Acristinei și Adrian Acristinei și alți membri ai familiei acestora din casa de locuit de pe str. A. Donici 17, or. Cimișlia fără acordarea altui spațiu locativ, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Cimișlia din 26 mai 2016 acțiunea Tamarei Smochin a fost respinsă ca fiind neîntemeiată. A fost încasat de la Tamara Smochin în beneficiul Raisei Acristinei cheltuielile suportate pentru asistență juridică în sumă de 5000 lei.

La 22 iunie 2016, Tamara Smochin a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe cerând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii, solicitând totodată și scutirea de la plata taxei de stat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 august 2016 a fost admisă cererea depusă de Tamara Smochin cu privire la scutirea de la plata taxei de stat. A fost scutită apelanta Tamara Smochin de la plata taxei de stat în mărime de 75 lei pentru depunerea cererii de apel. Nu s-a dat curs apelului declarat de Tamara Smochin și i s-a acordat apelantei termen pînă la data de 15 septembrie 2016, ora 11.00 pentru prezentarea apelului motivat. A fost comunicat părților că chestiunea privind primirea cererii de apel va fi soluționată în ședința de judecată din 15 septembrie 2016, ora 11.00, în incinta Curții de Apel Chișinău, sala 3, et. 2, bd. Ștefan cel Mare și Sfînt 73, mun. Chișinău, fiindu-i explicat apelantei ca dacă nu va îndeplini în termen indicațiile din încheierea judecătorească, cererea de apel va fi restituită în temeiul art. 369 CPC.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 octombrie 2016 cererea de apel depusă de Tamara Smochin a fost restituită în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) CPC.

La 30 noiembrie 2016, Tamara Smochin a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 06 octombrie 2016, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel și restituirea pricinii spre judecare în instanța de apel și/ sau repunerea în termen.

Recurenta, Tamara Smochin în motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu încheierea instanței de apel, deoarece instanța a aplicat eronat normele de drept material și procedural.

Menționează că instanța de apel a derogat de la prevederile legale imperative ale Codului de procedură civilă pentru ca Tamara Smochin să prezinte un apel motivat, deoarece este pensionară și se află într-o stare financiară grea și este grav bolnavă, fiind internată în spital neavând posibilitate să depună cererea de apel motivată.

Mai mult, consideră că soluția instanței este contrară circumstanțelor cauzei, or din materialele procedurii i s-a încălcat grav drepturile sale și ca urmare a-și lua un avocat garantat de stat și să aducă argumente pentru a transmite cauza spre rejudecare în instanța de fond.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Din materialele dosarului rezultă că, încheierea instanței de apel a fost pronunțată la 06 octombrie 2016 și expediată părților la 25 octombrie 2016, însă la actele pricinii lipsesc probe în confirmarea datei recepționării de către recurenta Tamara Smochin a încheierii contestate. Prin urmare, instanța de recurs constată că recursul depus la 29 noiembrie 2016 prin intermediul oficiului poștal este depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 426 al. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de trei luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe din 26 mai 2016, la 22 iunie 2016, Tamara Smochin a depus apel nemotivat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 august 2016, a fost admisă cererea de scutire de la plata taxei de stat și fost scutită Tamara Smochin de plata taxei de stat în mărime de 75 lei pentru judecarea cererii de apel. Nu s-a dat curs cererii de apel declarate de Tamara Smochin și i-a fost comunicat apelantei despre necesitatea prezentării apelului motivat până la 15 septembrie 2016, ora 11.00.

Ulterior, Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 06 octombrie 2016 a restituit apelul declarat de către Tamara Smochin în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) CPC.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței la acea fază a procesului, pornind de la următoarele.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC.

Pornind de la prevederile normelor de drept menționate, Colegiul conchide că instanța de apel corect a restituit cererea de apel recurente Tamara Smochin, or, aceasta nu s-a conformat dispozițiilor încheierii Curții de Apel Chișinău din 11 august 2016, și nu a prezentat instanței de apel cererea de apel motivată în termenul stabilit.

În această ordine de idei urmează de menționat că, recurenta Tamara Smochin a cunoscut despre emiterea încheierii instanței de apel din 11 august 2016, cât și despre termenul suplimentar acordat de instanță de la 15 septembrie 2016 până la 06 octombrie 2016, ora 10.00 pentru depunerea apelului motivat, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d. 237).

Astfel, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 octombrie 2016 a fost restituit apelul depus de către Tamara Smochin împotriva hotărârii Judecătorei Cimișlia din 26 mai 2016 pe motiv că apelanta nu a înlăturat în termenul stabilit neajunsurile indicate prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 august 2016.

Prin urmare, recurenta Tamara Smochin a avut suficient timp să prezinte apelul motivat.

În aceste condiții, nu poate fi reținut argumentul recurente precum că, instanța de apel eronat a restituit cererea de apel și urma să-i acorde un nou termen pentru a fi consultată de un avocat garantat de stat, și ca urmare să prezinte motivele apelului.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că apelul este o cale ordinară de atac, obiectul căreia sunt hotărârile pronunțate de prima instanță care nu sunt definitive.

La exercitarea căii de atac - apelul, persoanele în drept să declare apel, dispun de anumite drepturi și obligații. La rândul său instanța de apel, este obligată de a respecta procedura examinării pricinii în apel atât la faza pregătirii pricinii pentru dezbaterile judiciare, cât și în cadrul dezbaterilor judiciare.

Mai mult ca atât, instanța de apel este obligată de a crea condiții obiective și reale pentru ca participanții să-și exercite în volum deplin drepturile sale procedurale, curmând în mod legal orice abuz din partea lor, și înlăturând pe măsură posibilităților, omisiunile la acest capitol, depistate în orice fază a procesului.

Instanța de recurs va remarca și practica CEDO, care, în cauza SRL „Tudor-Comerț” vs Moldova, Curtea a reiterat că articolul 6 §1 nu garantează dreptul la apel asupra unei hotărâri de primă instanță. Cu toate acestea, atunci când dreptul intern prevede un drept la apel, atunci procedura respectivă va fi examinată ca o extensiune a procesului de judecată și, prin urmare, va constitui un drept garantat de articolul 6 din Convenție. Curtea a constatat că, în situația în care legislația procesuală permite declararea apelului împotriva hotărârilor instanțelor de fond, instanța de apel este în drept să limiteze dreptul la apel doar dacă constată că apelul respectiv nu corespunde legislației în vigoare. Afirmția recurente precum că, prin încheierea recurată i se îngrădește accesul la justiție, este neîntemeiat, or în cazul în care solicitantul nu a prezentat cererea de apel motivată în conformitate cu prevederile legii, lăsarea cererii fără examinare și restituirea ei, din motiv, că reclamantul nu a înlăturat neajunsurile indicate în termeni stabiliți (cererii de apel motivată) nu va fi considerată, conform

art. 6 CEDO ca îngrădirea accesului liber la justiție (cauza Romany Caz Grup vs. Moldova, cererea nr. 11662, 10.06.2010).

Distinct de cele relatate, instanța de recurs constată că nici alte argumente invocate de către recurentă în cererea de recurs nu pot fi reținute, deoarece sunt neîntemeiate.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurentă sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Tamara Smochin.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 octombrie 2016 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Tamarei Smochin împotriva Raisei Acristinei, Adrian Acristinei cu privire la înlăturarea încălcărilor legate de posesie și evacuare din casa de locuit fără acordarea altui spațiu locativ.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru